

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Роздільнянської міської ради

Одеської області

31 травня 2023 року

№3121-VIII

**Програма енергозбереження
(підвищення енергоефективності) на території
Роздільнянської міської територіальної громади
на 2023-2025 роки**

м. Роздільна

2023 рік

**Паспорт Програми енергозбереження (підвищення енергоефективності)
на території Роздільнянської міської територіальної громади
на 2023-2025 роки**

1.	Назва програми	Програма енергозбереження (підвищення енергоефективності) на території Роздільнянської міської територіальної громади на 2023-2025 роки
2.	Підстава для розроблення програми	Закони України «Про енергозбереження», «Про енергетичну ефективність будівель», «Про місцеве самоврядування в Україні»
3.	Ініціатор розроблення програми	Виконавчий комітет Роздільнянської міської ради
4.	Розробник програми	Виконавчий комітет Роздільнянської міської ради
5.	Співрозробники програми	-
6.	Відповідальний виконавець програми	Виконавчі органи Роздільнянської міської рада Одеської області
7.	Учасники програми (співвиконавець)	Комунальні установи, підприємства та заклади Роздільнянської міської ради, ОСББ
8.	Мета програми	Підвищення енергоефективності в бюджетній сфері та житлово-комунальному господарстві; збільшення обсягів інвестицій у енергоефективну модернізацію та відновлювальну енергію, контроль за ефективним використанням енергоресурсів на всіх рівнях управління споживанням за допомогою автоматизованої системи енергомоніторингу
9.	Термін реалізації програми	2023-2025 роки
10	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми (всього) тис. грн	1963,948
	у тому числі:	
10.	коштів державного бюджету	
	коштів обласного бюджету	
	коштів місцевого бюджету	1963,948
	коштів небюджетних джерел	
11.	Очікуванні результати програми	Забезпечення економії обсягів паливно-енергетичних ресурсів, впровадження енерго-зберігаючих технологій, залучення зовнішнього фінансування та європейського досвіду здійснення енергоефективних заходів,
12.	Контроль за виконанням (орган, уповноважений здійснювати контроль за виконанням)	Виконавчий комітет Роздільнянської міської рада Одеської області та постійна комісія з питань житлово-комунального господарства, управління комунальною власністю, благоустрою, екології, транспорту та підприємництва

I. Склад проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання програмним методом

Програма спрямована на комплексне вирішення проблеми підвищення ефективності використання та зменшення споживання енергоресурсів в побутовій та бюджетній сферах, використання інноваційних технічних, технологічних, організаційних рішень, створення економічно привабливих умов для інвестиційних проєктів.

Проблема підвищення рівня енергетичної ефективності не є новою для України загалом і для Роздільнянської міської територіальної громади.

Вирішення цієї проблеми залежить не лише від реалізації енергоефективних заходів в громаді, на конкретних підприємствах, у тому числі й на підприємствах житлово-комунального господарства та від можливостей організації і підтримки діяльності у сфері енергоефективності місцевими органами влади. На жаль, відсутність достатніх фінансових ресурсів, якими могла б розпоряджатися місцева влада, значно обмежує її можливості щодо реалізації енергоефективної політики, не дозволяє самостійно визначати пріоритети у розподілі ресурсів на реалізацію заходів, до того ж яких завжди не вистачає. Взятий владою курс на надання регіонам України широких повноважень, у тому числі й суттєвого збільшення фінансових можливостей місцевих органів влади, надає шанс нарешті просунутись у вирішенні проблем енергоефективності, тим більш, що місцева влада буде мати прямий інтерес у розвитку економічного потенціалу свого регіону, який на сьогодні неможливо здійснити без кардинальних змін у сфері енергоефективності. Безумовно, цьому повинні сприяти й намічені кроки держави щодо боротьби з корупцією та усунення різних бюрократичних перепон на шляху створення в країні сприятливого клімату для залучення інвестицій, у тому числі й інвестицій у енергоефективність.

Проблема ефективного використання енергоносіїв та зменшення залежності від традиційних видів палива перетворилась на сучасному етапі в одну з найважливіших загальнолюдських проблем. Рациональне використання природних ресурсів, скорочення шкідливих викидів в атмосферу та ефективне використання всіх видів енергії набувають в сучасному суспільстві надзвичайно великої ваги.

В умовах залежності економіки України від імпорту паливно-енергетичних ресурсів і тенденції різкого зростання цін на всі паливно-енергетичні ресурси (далі – ПЕР), вирівнювання їх зі світовими цінами, проблема ефективного енергозабезпечення та енергозбереження стала актуальною для промислових споживачів, бюджетних та комерційних організацій, підприємств комунальної сфери.

Програма повинна реалізовуватись на основі цілеспрямованої політики у сфері енергозбереження та з урахуванням її основних напрямків з метою оптимізації паливно-енергетичного балансу, раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів, а також ефективного використання енергоносіїв.

Програма спрямована на комплексне вирішення проблеми підвищення ефективності використання та зменшення споживання енергоресурсів в побутовій та бюджетній сферах, розширення обсягів використання і сфери застосування нетрадиційних і відновлювальних джерел енергії, використання інноваційних технічних, технологічних, організаційних рішень, створення привабливих умов для інвестиційних проєктів.

Впровадження енергозберігаючих заходів доцільно проводити на підставі комплексних енергоаудитів для виявлення проблем, розв'язання яких дозволить зменшити використання ПЕР та втрат теплової енергії при транспортуванні.

Основними проблемами є:

1) реалізація енергозберігаючих заходів без проведення енергоаудитів, що призводить до неефективного використання бюджетних коштів. Але прийнятий 22 червня 2017 року Закон України «Про енергетичну ефективність будівель», який вступив в дію з 23 липня 2018 року, обумовив обов'язкову сертифікацію енергоефективності будівель;

2) нераціональне впровадження енергозберігаючих заходів без комплексного вирішення проблеми енергозбереження;

3) фізичне та моральне старіння систем теплозабезпечення, конструкцій та внутрішньобудинкових інженерних систем будівель, низькі теплозахисні властивості

огороджуючих конструкцій;

4) недостатність коштів на впровадження комплексних енергозберігаючих заходів;

5) низький рівень участі в ЕСКО проектах та договорах.

Механізмом вирішення зазначених проблем і є реалізація Програми енергозбереження (підвищення енергоефективності) Роздільнянської міської територіальної громади на 2023 – 2025 роки.

II. Мета Програми

Головна мета Програми:

оптимізація споживання паливно-енергетичних ресурсів із збільшенням частки нетрадиційних видів палива та відновлюваних джерел енергії;

підвищення енергоефективності в бюджетній сфері та житлово-комунальному господарстві;

скорочення споживання енергоносіїв в бюджетній сфері та населенням (у тому числі ОСББ) за рахунок проведення заходів з комплексної термомодернізації, досягнення 100% рівня обліку енергоносіїв;

збільшення обсягів інвестицій у енергоефективну модернізацію та відновлювальну енергію.

Мета Програми досягається за рахунок реалізації енергоефективних та енергозберігаючих заходів, спрямованих на скорочення обсягів споживання паливно-енергетичних ресурсів у житлово-комунальному господарстві, бюджетній і соціальній сферах та житловому секторі.

Економічний механізм програми базується на зацікавленості підприємств, установ та закладів, а також громадян у скорочення витрат на утримання, експлуатацію житла та соціальної інфраструктури.

III. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми Програми

Визначення шляхів розв'язання проблем енергоефективності Роздільнянської міської територіальної громади базується на принципах системності, комплексності, технічної та економічної спроможності.

Проблему передбачається розв'язати шляхом:

впровадження новітніх технологій споживання енергетичних ресурсів, а також технологій, що передбачають використання енергозберігаючих та енергоефективних матеріалів та обладнання;

розвитку альтернативної енергетики;

створення сприятливих умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій у сферу енергоефективності та енергозбереження;

популяризація серед широких верств населення через засоби масової інформації ефективного та ощадливого споживання паливно-енергетичних ресурсів;

впровадження системи дистанційного навчання для керівників та енергоменеджерів підприємств, установ та закладів та проведення «Днів Енергії», форумів, семінарів тощо.

Угоди мерів – провідна ініціатива, започаткована Європейським Союзом у 2008 році, котра охоплює місцеві та регіональні органи влади, які беруть на себе добровільні зобов'язання підвищувати енергоефективність та нарощувати використання відновлювальних джерел енергії на своїх територіях.

Участі у якості підписанта Угоди мерів дає можливість:

отримувати допомогу в намаганні забезпечити екологічно, соціально та економічно стабільне середовище для місцевих громад (доступні енергетичні послуги, створення робочих місць, здоровіше довкілля, тощо);

створити новий політичний, адміністративний та фінансовий потенціал всередині муніципалітету для вирішення важливих економічних, енергетичних та кліматичних проблем в інтересах мешканців;

зробити свою територію відомою серед новаторів місцевого сталого енергетичного розвитку;

Засоби розв'язання проблеми повинні передбачати заходи наступного характеру:

організаційного забезпечення;

нормативно-правового забезпечення;

фінансового забезпечення;

технічного (технологічного) забезпечення;

впровадженням системи дистанційного безперервного навчання та підвищення кваліфікації.

Організаційне забезпечення передбачає координацію роботи комунальних установ, підприємств та закладів, пов'язаних з виконанням заходів Програми, а також коригування передбачених цією програмою основних заходів з енергоефективності та енергозбереження.

Оперативне керування виконанням Програми здійснюють заступники міського голови з питань діяльності виконавчих органів. Управління результатів здійснює виконавчий комітет Роздільнянської міської ради.

Нормативно-правове забезпечення здійснюється шляхом забезпечення дотримання вимог чинних нормативно-правових актів у сфері енергозбереження під час реалізації заходів Програми.

Базовим законодавчим актом, що визначає правові, економічні, соціальні та екологічні основи енергозбереження для всіх підприємств, об'єднань та організацій, розташованих на території України, а також для громадян є Закони України «Про енергозбереження», «Про енергетичну ефективність будівель», «Про місцеве самоврядування в Україні» .

Відносини у сфері альтернативних джерел енергії регулюються Законами України «Про альтернативні види палива» та «Про альтернативні джерела енергії».

Закон України «Про запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для проведення масштабної енергомодернізації» встановлює правові та економічні засади здійснення енергосервісу для підвищення енергетичної ефективності об'єктів державної та комунальної власності.

Фінансове забезпечення Програми досягається за рахунок коштів бюджетів усіх рівнів та інших джерел не заборонених законодавством запланованих на реалізацію заходів з енергоефективності, що надані при формуванні практичної частини Програми.

Технічне (технологічне) забезпечення Програми досягається за рахунок модернізації або заміни наявного енергоємного обладнання, запровадження новітніх енергоефективних та енергозберігаючих технологій, виконання робіт, надання послуг, зменшення витрат та втрат паливно-енергетичних ресурсів.

IV. Строки та етапи виконання Програми

Програма реалізується, протягом 2023-2025 років в один етап.

V. Напрями діяльності (підпрограми), завдання та заходи програми

У сучасних складних соціально-економічних умовах, у зв'язку зі стрімким ростом цін на енергоносії для всіх категорій споживачів, підвищення енергоефективності виробництва та споживання паливно-енергетичних ресурсів всіма категоріями споживачів за рахунок широкого впровадження заходів з енерго- та ресурсозбереження є стратегічною лінією подальшого сталого соціально-економічного розвитку та добробуту населення Роздільнянської міської територіальної громади.

Завдання Програми:

формування ощадливого стилю життя – перехід на енергоощадні технології та матеріали, в тому числі, застосування стандарту «пасивний будинок», який є дійсно енергоефективним, створює комфортні умови для проживання, водночас є економічним і спричиняє мінімальний негативний вплив на навколишнє середовище;

забезпечення удосконалення автоматизованої системи енергетичного менеджменту, моніторингу енергоспоживання, розробка енергетичних бюджетів, аналіз існуючих показників, як основи складання нових бюджетів, розроблення енергетичної політики, планування нових енергозберігаючих заходів згідно вимог серії стандартів ISO50001;

визначення реального енергетичного балансу області шляхом проведення енергетичного обстеження об'єктів, який покаже реальний потенціал економії енергетичних ресурсів;

створення платформи навчально-освітнього забезпечення, інформаційно-консультаційної підтримки у сфері енергоефективності та екологічної безпеки;

популяризація економічних, екологічних і соціальних переваг енергозбереження та відновлюваних джерел енергії, підвищення громадського освітнього рівня у цих сферах.

Найважливішими заходами, спрямованими на енергозбереження в галузі, визначені:

у водопровідно-каналізаційному господарстві – впровадження енерго-зберігаючих технологій на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства шляхом заміни енергоємного обладнання на каналізаційних та водопровідних станціях, каналізаційних очисних спорудах, впровадження автоматизації і єдиного контролю всіх процесів роботи комунальних підприємств;

у теплоенергетиці – технічне (технологічне) енергозбереження, що передбачає модернізацію або заміну енергоємних існуючих технологій, а саме заміна малоєфективних, морально застарілих котлів на нові сучасні з ККД не менше 92-95 % (газ на газ), переведення газових котелень на альтернативні (місцеві) види палива, в т.ч. біомаса (пелети, дрова, щепи), вугілля, електроенергія тощо, реконструкція або заміна теплових мереж із застосуванням попередньо ізольованих труб та нових типів запірної арматури з високими показниками експлуатаційної надійності; впровадження автоматизованих систем керування технологічними процесами;

у зовнішньому освітленні – реконструкція систем вуличного освітлення, заміна ламп на енергоефективні, створення ефективної системи обліку та регулювання споживання електроенергії;

у житловому господарстві – визначення та запровадження здійснення заходів із забезпечення облікованого, регульованого та ощадливого споживання енергії у житлових будинках; термомодернізація будинків.

Для бюджетних установ та організацій до енергозберігаючих належать заходи, спрямовані на скорочення енергоспоживання, а саме:

термомодернізація зовнішніх огорожувальних конструкцій (стін, вікон і дверей, ориш, підвалів);

модернізація (заміна) систем опалення;

переведення опалювальних систем на використання альтернативних чи місцевих видів палива;

модернізація систем освітлення з використанням енергоощадних приладів освітлення;

впровадження локального та індивідуального опалення, що виключає втрати в тепломережах.

З метою раціонального використання бюджетних коштів і уникнення майбутніх необґрунтованих витрат паливно-енергетичних ресурсів, в першу чергу, необхідно здійснити обов'язкове проведення енергетичних аудитів об'єктів енергоспоживання з визначенням потенціалу енергозбереження, енергетичного балансу будівель, обсягу робіт, розміру необхідних інвестицій, об'єктів та пріоритетних заходів з енергозбереження з визначенням потенціалу економії енергоресурсів та розрахунком термінів їх окупності.

З метою заощадження електричної енергії бюджетними закладами необхідно провести обстеження системи обліку електроенергії, розробити раціональні заходи економії електроенергії та реальних лімітів на її споживання.

Одним із заходів щодо економії електроенергії – це заміна ламп розжарювання на енергозберігаючі. Лампи розжарювання застаріли в технологічному плані, тому в більшості країн від них або повністю відмовилися, або обмежили по потужності. У ламп LED термін

експлуатації до 50 000 годин, що в 50 разів більш ніж термін експлуатації у ламп розжарювання.

Крім того, Роздільнянською міською радою планується з 2023 року запровадити :

систему енергетичного моніторингу із використанням спеціалізованого програмного забезпечення для запровадження комплексного енергопланування, аналізу та контролю за споживанням енергетичних ресурсів та роботою енергетичного устаткування на об'єктах споживання з метою раціонального використання коштів і уникнення майбутніх необґрунтованих витрат паливно-енергетичних ресурсів;

систему енергетичного менеджменту для забезпечення ефективного використання енергоресурсів шляхом постійного моніторингу та аналізу споживання паливно-енергетичних ресурсів об'єктами бюджетної сфери з передбаченими видатками на утримання штатної одиниці системи енергоменеджменту, їх навчання та підвищення кваліфікації.

Реалізація наведених заходів має пріоритетний характер і від успішності створення ефективної системи місцевого регулювання енергоспоживання значною мірою залежатиме можливість проведення належної політики енергоефективності та енергозаощадження громади.

Контроль за цільовим використанням бюджетних коштів в рамках Програми здійснюється у визначеному законодавством порядку.

Напрями діяльності та заходи Програми розробляються щороку, у разі необхідності – протягом бюджетного року вносяться зміни.

Напрями діяльності Програми наведено у **Додатку 3** до Програми.

VI. Ресурсне забезпечення виконання програми Програми

Джерела фінансування Програми: кошти державного бюджету; кошти обласного бюджету; кошти бюджету міської ради, інші не заборонені законодавством джерела

Ресурсне забезпечення Програми енергозбереження (підвищення енергоефективності) Роздільнянської міської територіальної громади на 2023-2025 роки наведено у **Додатку 2**.

VII. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Виконання програми здійснюється шляхом реалізації її заходів і завдань, зазначеними у цій Програмі. Безпосередній контроль за виконанням заходів Програми здійснює виконавчий комітет Роздільнянської міської ради.

VIII. Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності

У результаті реалізації Програми очікується:

зменшення втрат теплової енергії;

забезпечення економії обсягів паливно-енергетичних ресурсів бюджетними установами, за рахунок запровадження відповідних заходів та проектів;

підвищення комфортності умов проживання в житлових будинках та зменшення витрат домогосподарств на оплату житлово-комунальних послуг, інвестування ними в енергоефективність власного житла та покращення енергетичних характеристик житлового фонду;

залучення зовнішнього фінансування та європейського досвіду здійснення енергоефективних заходів.

Результативні показники Програми наведені у **Додатку 4** до Програми.

Додаток 2
до Програми

Ресурсне забезпечення Програми енергозбереження (підвищення енергоефективності) Роздільнянської міської територіальної громади на 2023-2025 роки

тис. грн.

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання програми	2023 рік	2024 рік	2025 рік	Всього
1	2	3	4	5
Обсяг ресурсів всього, у тому числі:				
державний бюджет				
обласний бюджет				
місцевий бюджет	1228,274	735,674	0	1963,948
кошти небюджетних джерел				

Напрями діяльності та заходи Програми енергозбереження (підвищення енергоефективності)
Роздільнянської міської територіальної громади на 2023- 2025 роки

№ з/п	Назва напрямку (завдання) програми	Перелік заходів програми	Термін виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Загальна кошторисна вартість, тис. грн.	Обсяги фінансування (вартість), тис. грн, у тому числі:			Очікуваний результат	
							2023 рік	2024 рік	2025 рік		
1	2	3	4	5	6	7				12	
1.	Підвищення ефективності управління енергетичними ресурсами										Забезпечення роботи комп'ютерної програми
1.1.		Придбання та сервісне обслуговування спеціалізованої комп'ютерної програми, оновлення системи та публікація баз даних				0	0	0	0		
2.	Термомодернізація об'єктів бюджетної сфери (заміна та установка енергозберігаючих вікон і дверей, утеплення стін, дахів, підвалів та інше)										
2.1.		Капітальний ремонт харчоблоку (заміна вікон на енергозберезувальні) Комунального некомерційного підприємства «Роздільнянська багатoproфільна лікарня» Роздільнянської міської ради, за адресою: вул. Європейська, 1, м. Роздільна, Одеська область		Комунальне некомерційне підприємство «Роздільнянська багатoproфільна лікарня» Роздільнянської міської ради		478,274	478,274	0	0	Об'єкт	
2.2.		Капітальний ремонт (заміна вікон) Комунального закладу «Центр творчості дітей та учнівської молоді Роздільнянської міської ради Одеської області» за адресою вул. Європейська, 27, м. Роздільна Роздільнянський район, Одеська область		Комунальна установа «Роздільнянський відділ освіти» Роздільнянської міської ради		1485,674	750,0	735,674	0		
3.	Ремонт та реконструкція мереж водопровідно-каналізаційного господарства, заміна енергоємного обладнання на каналізаційних та водопровідних об'єктах										
3.1.											Проект
4.	Ремонт та реконструкція внутрішньо-будинкових систем опалення будівель бюджетної сфери										
4.1.											Об'єкт
Всього						1963,948	1228,274	735,674	0		

Результативні показники Програми енергозбереження (підвищення енергоефективності)
Роздільнянської міської територіальної громади на 2023-2025 роки

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідні дані на початок дії програми	2023 рік	2024 рік	2025 рік	Всього витрат на виконання програми
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Сервісне обслуговування комп'ютерної програми, оновлення системи та публікація баз даних	од.					
2	Кількість будівель бюджетної сфери, які будуть термомодернізовані (утеплені)	од.	2	1228,274	735,674	0	1963,948
3	Кількість реконструйованих та відремонтованих об'єктів та мереж водопровідно-каналізаційного господарства	од					
4	Кількість реконструйованих та капітально відремонтованих внутрішньобудинкових систем опалення	од.					